

MŽP: falešné sliby a realita

Když se MŽP pokoušelo v létě minulého roku prosadit v Parlamentu ČR změnu zákona č. 184/2014 Sb., tzv. „elektronovelu“, odehrávalo se velké divadlo, neboť prosadit něco, co nepokrytě popírá demokratické tržní principy, to není jen tak. Musí na to být nátura, jak by řekla moje moudrá babička. Ale s čím si MŽP neporadí. Do boje nasadilo arsenál horlivých slibů, přemlouvání a škemrání, dokonce i modré z nebe bylo ochotné snést a to jen proto, že někteří zatvrzelí zákonodárci, kteří nechápali, že návrh přichází z jiné planety, odmítali se k pošlapání tržních principů připojit. A nebyli to jen poslanci, kdo měl zásadní výhrady. Velké subjekty sdružující významné a rozhodující firmy, a dokonce i instituce, budící na rozdíl od jiných důvěru, na část představení přizvaných do Pracovních skupin pod taktovkou MŽP a v režii moudré neviditelné ruky se mohly, coby kulisy, velkého divadla účastnit.

Ale po pravdě řečeno, to bylo tak všechno.

Dopadlo to tak, jak už si pomalu zvykáme. Novela, byť veskrze kontroverzní, byla přijata, neboť máme důvěřivé zákonodávce, kteří uvěřili, že MŽP opravdu, ale fakt opravdu, vše napraví v připravovaném návrhu zákona o výrobcích s ukončenou životností.

Na druhou stranu je třeba říci, že to nebyla jen zmíněná „elektronovela“, kdo významně naboural tržní prostředí v oboru nakládání se zpětně odebranými elektrozařizeními a elektroodpady, ale že se na deformacích, krůček po krůčku, podílela legislativa, která „elektronovele“ předcházela. A tak se stalo, že dnes máme na **zákonné úpravy, účelově přizpůsobené zájmům konkrétní lobbistické skupiny tvořené několika soukromými firmami, původně založenými za účelem provozování kolektivních systémů výrobců elektrozařizení.**

No neberte to. Představte si, že jste firma, která zákonem má zajištěn blahobytný život, nikým neohrožitelný a kdyby se přece jenom nějaký takový závistivý kverulant objevil, ze zlou by ho MŽP vyprovodilo. Nic jiného by nezbývalo, neboť stálo u zrodu tohoto tržního zázraku a nebylo by dobré, kdyby se nějací šťouralové dotazovali, jakže to vlastně v roce 2005 bylo a kam že ty strůjce tohoto zázraku větrík zavál? Zatím co jiní se pachtí v potu tváře, a dokonce se živí vlastní prací, aby zajistili chléb vezdejší sobě a svým zaměstnancům, existují jiní, také „podnikatelé“, kteří z pozice svého výsadního postavení se tomuto přízemnímu způsobu obživy úspěšně vyhýbají a naopak, jako pilní střádalové, korunku ke korunce škudlí z recyklačních poplatků, které každé ráno, coby nezdaněný příjem, naleznou jako pozornost, nás občanů, pod polštářem. No, a aby se nestalo, že by škudlilové, nedej Bože, někdy nevyšli, tak jim MŽP pomůže aspoň tak, že s elektrozařizeními, která poslední uživatelé odevzdají na sběrné dvory, či prodejčům elektro, mohou tyto „významné“ společnosti svobodně obchodovat nebo je poskytovat ke zpracování s nimi majetkově provázaným firmám. Není tedy divu, že **za desetiletí existence těchto „podnikatelských subjektů“ se jejich „uškudlené“ příjmy vyšplhaly do miliardových hodnot** (Podrobněji se tímto tématem zabývá NFPK na svých stránkách v kauze „Elektroodpady“).

K ovládnutí průmyslu zpracování elektroodpadů, potažmo i dalších využitelných odpadů, zbývá už jen vyvoleným málo. Nikoliv dramaticky a s kyjem, ale laskavě, s úsměvem a pozvolnými krůčky lze přece také zlikvidovat všechny na sobě nezávislé recyklační provozy a kompletně ovládnout sběrnou síť. V tomto směru již koneckonců dosáhli vyvolení nemalých úspěchů. V roce 2005 obdrželi od MŽP, jako závdavek do začátku panování zlaté jablko ve formě tzv. Ambrozkovy vyhlášky. A protože Ambrozek nebyl troškař, položil vsutku základ fundamentální. Jenomže přece jenom je to už dlouho, co „škudlilové“ nic nedostali, a tak MŽP šlo sebekriticky „do sebe“ a na podzim vyvoleným věnovalo další drobek z pokladnice nás všech a to drahocenné žezlo v podobě „elektronovely“. Ta ze dne na den zakázala provádění sběru a výkupu elektroodpadů všem osobám, k těmto činnostem na základě platného zákona oprávněným, pokud nedisponují smlouvou s kolektivním systémem.

A aby si někteří škarohlídi nemysleli, že MŽP na své děti nemyslí i „pro futuro“, má pro ně připravený dar vsutku královský, dar, kterým završí panování vyvolených vyububnovaným ve všech koutech českých, a kterým bude „Zákon o výrobcích s ukončenou životností“. V něm se praví jen maličkost, která fakt, nestojí za řeč a to, že mimo zákon bude postaven každý zpracovatel, který by elektrozařizení a elektroodpady převzal k recyklaci bez smlouvy s kolektivním systémem. No vida, když se chce, jde všechno.

Abychom nebyli nespravedliví, dlužno připomenout onen zvláštní počín MŽP, kterým byl do diskuse a k projednání členům Pracovních skupin předložen materiál „Společné zásady fungování kolektivních systémů, jejichž předmětem činnosti je zajištění zpětného odběru a využití odpadů z vybraných výrobků napříč různými výrobními skupinami“. (Návrh ze dne 9. 1. 2014)

Délka nadpisu dávala tušit závažnost předkládaného dokumentu.

Pro členy Pracovních skupin, znalých poměrů na MŽP, to byl doslova šok, neboť v úvodním slově k materiálu z úst ředitele odboru odpadů Manharta zaznělo, že v roce 2005 byla jiná situace a tedy je třeba se ke všemu vrátit a všechny Kolektivní systémy včetně nových, znovu seřadit na startovací čáře. Zděšení, které pro mnohé nezavěšené toto zdánlivě nic neříkající sdělení vyvolalo u přítomných zástupců stávajících kolektivních systémů, by stálo za pozornost režiséra Trošky, co by námět na další úspěšný film z českých luhů a hájů.

Tak sedím a přemítám, kam že to MŽP vlastně kráčí a z jaké to planety, kde pan ministr, jak pyšně pravil, byl, k nám nehodným importuje úžasně výdobytky jakéhosi hybridu ekonomiky z dob socializace našeho venkova. Je již jisté, že MŽP svůj slib daný poslancům a senátorům nedodrželo. A co víc, svým současným návrhem zákona předstihlo v míře popření demokratických tržních principů všechny jeho předchozí verze, a to navzdory tomu, že na jejich negativní dopady je MŽP dlouhodobě opakovaně upozorňováno jak ze strany ÚOHS a NFPK, tak ze strany podnikatelských svazů a sdružení SVDS, ČAOH, SZE a SPDS.

Stará poučka říká, „**Když chceš vědět, co za tím je, vždy se ptej, komu to slouží**“? Komu legislativa z dílny MŽP prospívá je zřejmé a stejně tak komu přinese užitek i ta současně připravovaná. Seznam těch, kterým neprospívá a ani ta připravovaná rozhodně neprospěje je podstatně rozsáhlejší. A už se to netýká jen recyklačních firem a dalších z podnikatelského segmentu druhotných surovin, kterými jsou všechny osoby oprávněné ke sběru, výkupu, svozu a zpracování elektroodpadů, kterým provozovatelé kolektivních systémů neudělí smlouvy a zabrání jim tak pokračovat v jejich podnikání; jsou to zaměstnanci těchto firem, kteří přijdou o práci; jsou to majitelé těchto firem, jejichž investice budou znehodnoceny; je to obor zabývající se výzkumem a vývojem nových recyklačních technologií, které již nebude nikdo potřebovat; je to celé průmyslové odvětví využívající druhotné suroviny, jejichž produkce bude nadále klesat v důsledku čehož bude stát přicházet o daně při současném zvyšování výdajů na sociální dávky. **Ale především se týká už i nás, občanů, spotřebitelů, kterým je diktováno pod sankcí platit neadekvátní recyklační poplatky a předávat svá vysloužilá elektrozařízení pouze do sběrné sítě kolektivních systémů.**

Asi je naivní ptát se:

Je v moderním demokratickém systému (jak často náš systém označujeme, aniž bychom věděli, co tím myslíme) přípustné, aby byly zájmy několika soukromých firem nadřazeny zájmům státu a jeho občanů a můžeme vůbec ještě nazývat naše zřízení demokratickým, pokud je zde evidentně porušován jeden z jeho základních pilířů?

Pokud si většina myslí, že ne (v což pevně doufáme), měla by si vláda posvítit na to, co a proč se na jejím písčce, na kterém si hraje MŽP, vlastně děje. Asi to zbude opět na nás, abychom velmi důrazně, při projednávání návrhu zákonů z dílny MŽP ve výborech Parlamentu, opět pozdvihli náš hlas, a to nejen za segment výkupu a zpracování druhotných surovin.

S použitím původního článku B. Chudobové (D + P Rekont) upravil

P. Miller
Předseda SVDS